

Sluttrapport

STANDARDISERING AV AKTØRBESKRIVELSER FOR KOMMUNAL SEKTOR

Prosjektnummer 01/2021	Saknr 20/600	
Handsama dato:	Handsama av / Prosjekteigar: Rune Lothe, daglig leder Interkommunalt arkiv i Hordaland IKS	Utarbeida av Thea Henriette Skjåk Nielsen
Beslutning: Godkjend		
Signatur ved godkjenning (prosjekteier) Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur		

Ingress

*Prosjektet Standardisering av aktørbeskrivelse for kommunal sektor bygger videre på arbeidet til Liv Mykland og Kjell Olav Masdalen som med boka *Administrasjonshistorie og arkivkunnskap (1969)* presenterte kommunalt arkivmateriale fra perioden fram til midten av 1960-tallet. Prosjektet startet høsten 2019 da IKA Hordaland søkte om og fikk tildelt arkivutviklingsmidler fra Arkivverket. I prosjektet har vi tatt for oss ulike kommunale arkivskapere og utarbeidet standardiserte beskrivelser av dem. Med prosjektet håper vi å øke kunnskapen om de kommunale arkivskaperene, og slik gjøre dem mer tilgjengelige for forskere, studenter og andre historieinteresserte.*

1. Mål og gjennomførelse

Prosjektet denne rapporten beskriver er en fortsettelse av prosjektet som vi fikk tildelt arkivutviklingsmidler til av Arkivverket i 2019. Som i 2019 søkte vi også i dette prosjektet om midler til å utarbeide standardiserte beskrivelser av 20 kommunale arkivskapere, fortrinnsvis fra sentraladministrasjonen og sektorene helse, utdanning, kultur og teknikk. Beskrivelsene er korte og faktaorienterte tekster som er tilpasset bruk i ASTA og publisering på Arkivportalen.

Beskrivelsene følger KAISA-prosjektet sine syv anbefalinger til aktørbeskrivelse. Dette er en veletablert standard som bygger på praksis ved kommunale arkivinstitusjoner, samt StandArk sine anbefalinger. Vi har også plassert de ulike aktørene i en tabell som tilsvarer KAISAs skjema for samfunns plassering. Denne inneholder klasseringer som arkivskaperkategori, samfunnssektor, aktørtype, forvaltningsnivå og forvaltningsområde. I tillegg har vi kartlagt hvilke arkivserier vi kan forvente å finne hos de enkelte arkivskaperene.

Prosjektet som startet opp i 2019 bygger videre på boka *Administrasjonshistorie og arkivkunnskap (1969)* av Liv Mykland og Kjell Olav Masdalen. Her gir de en grundig presentasjon av kommunale arkivskapere fra perioden fram til 1965. Boka er et viktig verktøy ved framfinning i kommunale arkiv og er flittig brukt av av ansatte i kommunale arkivinstitusjoner. Arbeidet Mykland og Masdalen gjorde bidro til å åpne opp kommunearkivene for både publikum og kommuneadministrasjonene.

Å øke kunnskapen om kommunale arkivskapere og gjøre dem mer tilgjengelige har vært et viktig mål også i dette prosjektet. Tilbakemeldingene fra andre KAI-institusjoner på resultatet av prosjektet som startet i 2019 var svært positive. Vårt inntrykk er at standardiserte beskrivelser av kommunale arkivskapere fra perioden etter 1965 har vært etterlengtet i sektoren. Med tildelingen av nye midler fra Arkivverket i 2020 fikk vi mulighet til å utarbeide beskrivelser for 20 nye arkivskapere.

Ved siden av prosjektleder har det vært 5 ansatte med i prosjektet. Arbeidet med selve beskrivelsene startet senhøsten 2020, altså en stund før vi fikk innvilget tilskuddet fra Arkivverket. Dette gjorde vi som følge av den pågående pandemien. Hjemmekontor var anbefalt av myndighetene og dette medførte et behov for arbeidsoppgaver som kunne løses hjemmefra.

1.1. Samarbeid med Norsk senter for forskningsdata (NSD)

Som i 2019 ønsket Arkivverket at vi skulle ta Forvaltningsdatabasen inn i prosjektet der det var relevant.

I februar 2021 hadde prosjektleder et digitalt møte med Forvaltningsdatabasen hvor samarbeidet ble diskutert. Vi fortsatte dialogen fra fjorårets prosjekt og ble enige om at samarbeidet bl.a. kunne innebære at Forvaltningsdatabasen synliggjør kommunalt arkivmateriale gjennom å legge inn lenker til Arkivportalen i sin database.

Forvaltningsdatabasen består av en kartlegging av departement og ytre etater etter 1947, og gir en oversikt over den hierarkiske organiseringen og hvordan den har endret seg over tid. Forvaltningsdatabasen deler således flere felles trekk med vårt prosjekt. Utfordringen er at databasen inneholder data om statlige aktører, og ikke kommunale. I noen tilfeller har det likevel lyktes oss å finne treff på kommunale arkivskapere i Forvaltningsdatabasen, som f.eks. NAV.

Utover dette var partene usikre på hva samarbeidet kunne innebære. Vi bestemte oss derfor for å kontakte Arkivverket og høre hvilke tanker de hadde rundt samarbeidet. Vi har per oktober 2021 ikke mottatt svar på våre henvendelser til Arkivverket.

1.2. Felles datakatalog

Arkivutviklingsmidlene ble også gitt under forutsetning av at prosjektet hadde dialog med Arkivverket om: «hvordan de arkivfaglige aktørbeskrivelsene kan spille sammen med og være et bidrag til tilsvarende arbeid som foregår i Felles datakatalog».

Vi tok kontakt med Arkivverket tidlig i mars 2021, men mottok aldri noe svar på henvendelsen vår.

1.3. Bruk av bevilgninger

Utarbeidelse og ferdigstilling av selve aktørbeskrivelsene har vært den mest tidkrevende delen av prosjektet. Ellers har det blitt brukt timer på prosjektering, arbeid med layout, trykkeri av heftet, skriving av rapporter, distribusjon til andre KAI-institusjoner, publisering av beskrivelsene på Arkivportalen og samarbeidet med NSD.

En detaljert oversikt over bruken av bevilgninger er vedlagt i rapporten.

2. Videre arbeid

Dette prosjektet har tatt for seg 20 nye arkivskapere fra kommunal sektor. Vi ønsker å jobbe videre med prosjektet og har søkt om nye utviklingsmidler fra Arkivverket. I neste del av prosjektet ønsker vi å opprette dialog med andre KAI-institusjoner for å kartlegge for hvilke arkivskapere fagmiljøet mener det er størst behov for å utarbeide standardiserte aktørbeskrivelser.

Vi håper også å etablere dialog med Arkivverket om hvordan prosjektet vårt kan være et bidrag til arbeidet som foregår i Felles katalog.

3. Resultater

Resultatet av dette prosjektet er et hefte bestående av 40 standardiserte beskrivelser av kommunale arkivskapere fra perioden etter 1965. Beskrivelsene er sann uavhengig av kommune og følger standarder som tidligere er utarbeidet av kommunale arkivinstitusjoner og Arkivverket. Tekstenes format er utarbeidet med tanke på at de skal kunne brukes i ASTA og publiseres på Arkivportalen.

Beskrivelsene er skrevet på begge målformer, hvor bokmålsversjonen også kommer i en trykt versjon som skal distribuseres til andre KAI-institusjoner.

Arbeidet vi har gjort bidrar til å skape mer brukervennlige informasjons- og publiseringskanaler for arkiv, og prosjektet støtter opp om Arkivverkets målsetninger om digital tilgjengeliggjøring på flere punkter.

Samarbeidet vi har hatt med NSD, hvor de har lagt inn lenker til Arkivportalen der det finnes treff på kommunale arkivskapere i deres database, tilrettelegger for mer effektiv formidling og forskning, og åpner også opp for at nye brukergrupper gjøres bevisst hvilket kildemateriale som finnes i kommunale arkiv.

Brukervennlige informasjons- og publiseringskanaler vil resultere i at flere ønsker å ta i bruk arkivmateriale som er gjort digitalt tilgjengelig, og prosjektet vil slik kunne bidra til å bygge opp om økosystemet rundt Digitalarkivet.